

SPOREN NAAR ANTWERPEN-ZUID

**STUDIE OVER HET VROEGERE STATION ANTWERPEN-ZUID, DE VERDWENEN
EN DE NIET-GEREALISEERDE SPOORLIJNEN TEN ZUIDEN VAN ANTWERPEN**

Paul Jacops & Jef Van Olmen

DE FORTENLIJN HOBOKEN – WILRIJK – MORTSEL

**D. – HET LIJNGEDEELTE TUSSEN DE STOPPLAATS HOBOKEN-KAPELSTRAAT EN DE KRUISSING
VAN DE SPOORLIJN MET DE BOOMSESTEENWEG IN WILRIJK**
incl. de verbinding van de fortенlijn met de lijn Antwerpen-Zuid – Boom

– Verbeteringen en aanvullingen

Research: JVO

Redactie: JVO

Aanvulling bij de versie 2024 09 03: dit stukje moet toegevoegd worden achter blz. *Fortenlijn / D-15.*

De overweg met de Broydenborglaan in Hoboken

Tussen de overweg met de Schansstraat / Jozef Leemanslaan en deze met de Sint-Bernardsesteenweg in Hoboken bevond zich nog een overweg, meer bepaald de overweg met de Broydenborglaan. Oorspronkelijk werden enkel de sporen van de fortенlijn gekruist, maar na de indienstneming van de verbindingsboog tussen de vertakking Schoonselhof en de vertakking Hemiksem-Werkplaatsen in 1952 werden ook de sporen van deze lijn (lijn 52/1) gekruist. Zie kaartje rechts en de foto op de volgende blz.

Blokpost 20

Naar aanleiding van de indienstneming, in 1952, van de verbindingsboog tussen de vertakkingen Schoonselhof en Hemiksem-Werkplaatsen (lijn 52/1), werd een nieuwe blokpost in gebruik genomen, van waaruit de

seinen en wissels van de vertakking Schoonselhof en de slagbomen van de overweg met de Broydenborglaan bediend werden. De blokpost (Blok 20) bevond zich tussen de sporen van de fortenlijn en deze van lijn 52/1.

Verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135

De overweg met de Broydenborglaan en Blok 20 in Hoboken. Op de voorgrond zien we de sporen van de fortenlijn. Op de achtergrond de slagboom naast de sporen van lijn 52/1. Foto: verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135.

Blokpost 27

Het gebouw van Blok 20 was identiek met dit van Blok 27 aan de vertakking Hemiksem-Werkplaatsen op de lijn Antwerpen-Zuid – Boom.

Op de foto van blz. *Fortenlijn / D-10* is deze blokpost op de achtergrond vaag zichtbaar. Deze foto toont de blokpost in volle glorie.

Y Hemiksem-Werkplaatsen - Foto Willy Henderikx

Blok 27 aan de vertakking Hemiksem-Werkplaatsen. Foto genomen op 20 oktober 1979 door Willy Henderikx.

DE FORTENLIJN HOBOKEN – WILRIJK – MORTSEL

D. – HET LIJNGEDEELTE TUSSEN HOBOKEN-KAPELSTRAAT EN DE BOOMSESTEENWEG IN WILRIJK

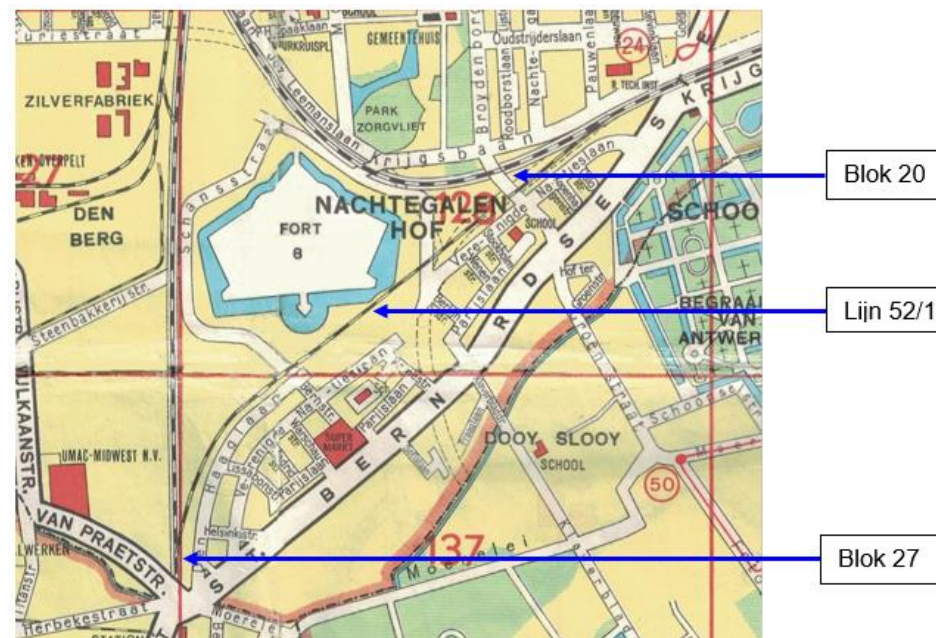
Verbeteringen en aanvullingen

Versie 2024 10 22

Foto Jef Van Olmen

Nogmaals Blok 27 aan de overweg met de Sint-Bernardsesteenweg. Een trek- duwtrein met M1-rijtuigen, geslept door een diesellocomotief reeks 62, heeft zopas de stopplaats Hemiksem-Werkplaatsen verlaten en rijdt in de richting van Hoboken. Foto: Jef Van Olmen, 26 februari 1976.

Locatie van Blok 20 en Blok 27

Aanvulling bij de versie 2024 09 03: de volgende foto's moeten toegevoegd worden achter blz. Fortenlijn / D-17.

Verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135

Een achteruitrijdende stoomlocomotief type 53 komt uit de richting Wilrijk en nadert de overweg van de fortenlijn met de Sint-Bernardsesteenweg in Hoboken. Links bevindt zich de Begraafplaats Schoonselhof. Het kandelaarsein aan de vertakking Schoonselhof staat open. Het is een driestandesein, d.w.z. dat de seinarmen drie posities kunnen innemen: 0°, 45° en 90°. Aangezien de seinarm op de rechter seinpaal openstaat, zal de locomotief naar Hoboken-Kapelstraat en verder naar Antwerpen-Kiel of Antwerpen-Zuid rijden. De linker seinpaal (met het gesloten sein) heeft betrekking op lijn 52/1, richting vertakking Hemiksem-Werkplaatsen. De seinpalen van het kandelaarsein zijn even hoog, wat betekent dat er geen hoofdrichting is en dat voor beide richtingen dezelfde snelheid is toegelaten.

Het bord met de letter 'O' is een zgn. 'oorsprongsbord' dat aan het begin staat van een zone met een algemene snelheidsbeperking die is aangekondigd door een bord dat zich achter de fotograaf bevindt.

Foto (eind jaren vijftig / begin jaren zestig): verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135.

Een stoomlocomotief type 81 (ex-Pruisische G8.1) op de overweg met de Sint-Bernardsesteenweg in Hoboken. De locomotief rijdt in de richting Wilrijk.

Rechts achter de fotograaf bevindt zich de Begraafplaats Schoonselhof en links achter de locomotief de keerlus van de toenmalige tramlijn 24. In de verte nadert een tram van lijn 24.

Bemerk ook de cafés 'Terminus' en 'In de Rust'. Verwijzen de namen van de cafés naar het eindpunt van de tram of naar de nabije begraafplaats? ...

Verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135

Foto (eind jaren vijftig / begin jaren zestig): verzameling Heemkundige Kring Hobuechen 1135.

Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief)

Foto (begin jaren zeventig): Stadsarchief Antwerpen (Felixarchief).

De overweg met de Sint-Bernardsesteenweg, na de opbraak van een van de twee sporen. Er is nog één spoor in dienst, voor de bediening van de firma Henschel (Fort 7).

Links achter de foto staat de Begraafplaats Schoonselhof.

Bemerkt het café 'Goeden Tijd', gespecialiseerd in 'uitvaartontbijten' (koffietafels).